

แนวทางในการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย  
ภายใต้ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ

นางสาวรัฐพร ตรีณรงค์



วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-638-553-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**THE FRAMEWORK FOR AMENDMENT OF LAWS  
RELATING TO THAI TOURISM INDUSTRY UNDER  
THE GATS LIBERALIZATION**

**Miss Rathaporn Trenarong**

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements**

**for the Degree of Master of Laws**

**Department of Law**

**Graduate School**

**Chulalongkorn University**

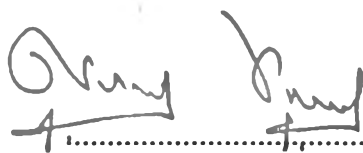
**Academic Year 1997**

**ISBN 974-638-553-4**


หัวข้อวิทยานิพนธ์      แนวทางในการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย  
ภายใต้ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ  
โดย                              นางสาวรัฐพร ตริณรงค์  
ภาควิชา                        นิติศาสตร์  
อาจารย์ที่ปรึกษา            รองศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร ปัจจุสานนท์


---


บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง  
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

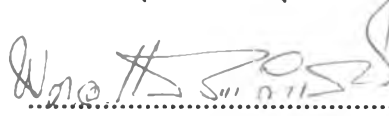
  
.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย  
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

  
.....ประธานกรรมการ  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรพรรณ พันธุ์พัฒนา)

  
.....อาจารย์ที่ปรึกษา  
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชุมพร ปัจจุสานนท์)

  
.....กรรมการ  
(อาจารย์สุรัตน์ ศรีสุวรรณไผ่)

  
.....กรรมการ  
(อาจารย์ พ.ต.อ.(พิเศษ) ดร.แสงทอง กำเนิดมี)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

รัฐพร ตรีณรงค์ : แนวทางในการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย  
ภายใต้ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (THE FRAMEWORK FOR  
AMENDMENT OF LAWS RELATING TO THAI TOURISM INDUSTRY UNDER  
THE GATS LIBERALIZATION) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร. ชุมพร ปัจจุสานนท์,  
289 หน้า. ISBN 974-638-553-4

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาหาแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับอุตสาหกรรม  
ท่องเที่ยวไทยที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้าบริการสาขาการท่องเที่ยวอันเป็นผลมาจาก  
พันธกรณีของความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ

การศึกษาวิจัยผู้เขียนจะแสดงให้เห็นถึงภาพรวมของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยชี้ให้เห็น  
ถึงความสำคัญ สภาพการณ์ปัจจุบัน สภาพปัญหาและโครงสร้างของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในประเทศ  
ไทย ตลอดจนข้อกฎหมายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในแต่ละองค์ประกอบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว  
โดยพิจารณาถึงพันธกรณีของความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการเป็นเกณฑ์

ผลของการวิจัยพบว่าพันธกรณีของความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ ส่งผลให้ประเทศ  
ไทยต้องเปิดเสรีการค้าบริการสาขาการท่องเที่ยว โดยเป็นการเปิดเสรีตามลำดับไม่ใช่เป็นการเปิดเสรี  
โดยทันทีทันใด และส่งผลกระทบต่อทั้งกฎหมายเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและกฎหมายเกี่ยว  
กับการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว จึงต้องมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายดังกล่าวให้เป็นไปตาม  
พันธกรณีของความตกลง และต้องมีการจัดอุปสรรคทางกฎหมายเกี่ยวกับการเข้าสู่ตลาดของผู้  
ประกอบธุรกิจต่างด้าว รวมถึงดำเนินการแก้ไขประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 281, พระราชบัญญัติ  
การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2521, พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2535 และ  
พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ.2478 นอกเหนือจากนี้ได้เสนอแนะให้ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องใน  
อุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นไปของสังคม ปรับปรุงหน่วยงานที่ทำหน้าที่  
กำกับดูแล ปรับปรุงกฎหมายที่ส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวม และกระตุ้นเตือนให้ภาคเอกชนผู้  
เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวตระหนักถึงการพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันเสรีทางการค้าบริการ  
ระหว่างประเทศ

ภาควิชา .....นิติศาสตร์.....  
สาขาวิชา .....นิติศาสตร์.....  
ปีการศึกษา ..... 2540 .....

ลายมือชื่อนิติ .....รัฐพร ตรีณรงค์.....  
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....อ. ชุมพร ปัจจุสานนท์.....  
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

## C770645 : MAJOR LAW  
KEY WORD: TRADE IN SERVICES / LIBERALIZATION / TOURISM INDUSTRY  
RATHAPORN TRENARONG : THE FRAMEWORK FOR AMENDMENT  
OF LAWS RELATING TO THAI TOURISM INDUSTRY UNDER THE GATS  
LIBERALIZATION. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. CHUMPORN  
PACHUSANOND, Ph.D. 289 pp. ISBN 974-638-553-4

There are two main objectives of this thesis. Firstly, the overall image of the tourism industry has been presented in order to search the function of laws relating to this area. Secondly, the amendment of the relevant law has been purposed corresponding to the requirement of The General Agreement on Trade in Services.

The outcome of our research founded that a number of Thai legislation should be amended especially those related to tourism sector. Fundamentally obstacles for Market Access should be progressively removing out. The Announcement of The National Executive Council No.281, Working of Aliens Act B.E. 2521, Travel Agency Business and Guide Act B.E.2535 and Hotel Act B.E.2478 should be amended. Further this thesis relating suggests that the laws to the tourism industry should be amended in order to be consistent with the current social situation. The authorities controlling the tourism industry should be adjusted and the private sector should be encouraged to be aware of the development of its efficient in competing with the liberalization of the international trade in services.

ภาควิชา.....นิติศาสตร์.....  
สาขาวิชา.....นิติศาสตร์.....  
ปีการศึกษา.....2540.....

ลายมือชื่อนิสิต.....รัชฎาพร ตรีฉนวนดี.....  
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....ช. ธีระ.....  
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....



## กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงไปได้ด้วยดีก็ด้วยการสนับสนุนทั้งทางวิชาการและกำลังใจจากคณาจารย์ ครอบครัว และเพื่อน ผู้เขียนจึงขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร ปัจจุสานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาที่กรุณาช่วยเหลือให้คำแนะนำ ตลอดจนตรวจแก้วิทยานิพนธ์จนกระทั่งสำเร็จลงได้ด้วยดี และขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ อรพรรณ พันธ์พัฒนา ประธานกรรมการ อาจารย์สุรัตน์ ศรีสุวรรณไผท และอาจารย์ พ.ต.อ. (พิเศษ) ดร.แสงทอง กำเนิดมี ที่กรุณาสละเวลามาเป็นประธานกรรมการ และกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ รวมตลอดถึงให้ข้อคิดเห็นและข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่เป็นประโยชน์ อย่างยิ่ง

นอกจากนี้ ขอขอบพระคุณบุคคลที่ให้ความช่วยเหลือและมีส่วนร่วมในการจัดทำ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ทุก ๆ ท่าน แม้มิได้กล่าวนามไว้ในที่นี้ และเหนือสิ่งอื่นใดขอกราบขอบพระคุณ พ่อและแม่สำหรับทุก ๆ สิ่งที่ท่านให้แก่ผู้เขียนตลอดมา รวมถึงขอบคุณทุกกำลังใจจากญาติพี่น้อง และเพื่อน ๆ ทุกคน

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ให้ประโยชน์แก่ผู้อ่าน ขอคุณความดีทั้งหลายทั้งปวงเป็นของ บิดามารดา ครูอาจารย์ทุกท่าน หากมีสิ่งใดขาดตกบกพร่อง ผู้เขียนขอน้อมรับแต่เพียงผู้เดียว

รัฐพร ดรีณรงค์

## สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย.....	3
1.3 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย.....	3
1.4 สมมติฐานในการศึกษาวิจัย.....	4
1.5 วิธีการศึกษาวิจัย.....	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัย.....	4
2 โครงสร้างอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ข้อกฎหมาย และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว.....	5
2.1 ประวัติความเป็นมาของการท่องเที่ยว.....	5
วิวัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทย.....	9
2.2 ความหมายของการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว.....	10
ความหมายของการท่องเที่ยว.....	10
ความหมายและประเภทของนักท่องเที่ยว.....	12
ความหมายของอุตสาหกรรมบริการและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว.....	14
2.3 ความสำคัญและสภาวะอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย.....	17
ความสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว.....	20
สภาวะอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย.....	22
ประเด็นปัญหาของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย.....	28

## สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2.4	นโยบายอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและแผนพัฒนาการท่องเที่ยว.....	33
	นโยบายการส่งเสริมการลงทุนด้านการท่องเที่ยว.....	35
2.5	องค์ประกอบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว.....	43
2.5.1	องค์ประกอบ และกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องโดยตรง กับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว.....	46
2.5.1.1	องค์ประกอบ กฎหมาย และหน่วยงานกำกับ ดูแลที่พักแรม.....	47
	ก. องค์ประกอบ กฎหมาย และหน่วยงาน กำกับดูแลที่พักแรม.....	47
	ข. กฎหมายเกี่ยวกับที่พักแรม.....	54
	ค. หน่วยงานกำกับดูแลที่พักแรม.....	64
2.5.1.2	องค์ประกอบ กฎหมาย และหน่วยงานกำกับดูแล บริการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์.....	66
	ก. องค์ประกอบบริการนำเที่ยว และมัคคุเทศก์.....	66
	ข. กฎหมายเกี่ยวกับบริการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์.....	69
	ค. หน่วยงานกำกับดูแลร้านอาหารและภัตตาคาร.....	75
2.5.1.3	องค์ประกอบ กฎหมาย และหน่วยงานกำกับดูแล ร้านอาหารและภัตตาคาร.....	78
	ก. องค์ประกอบร้านอาหารและภัตตาคาร.....	78
	ข. กฎหมายเกี่ยวกับร้านอาหารและภัตตาคาร.....	79
	ค. หน่วยงานกำกับดูแลร้านอาหารและภัตตาคาร.....	81
2.5.1.4	องค์ประกอบ กฎหมาย และหน่วยงานกำกับดูแล การคมนาคมขนส่ง.....	82
	ก. องค์ประกอบการคมนาคมขนส่ง.....	82
	ข. กฎหมายเกี่ยวกับการคมนาคมขนส่ง.....	90
	ค. หน่วยงานกำกับดูแลการคมนาคมขนส่ง.....	97



## สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2.5.2	องค์ประกอบ กฎหมาย และหน่วยงานกำกับดูแลกิจกรรม ต่อเนื่องในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว..... 101
2.5.2.1	องค์ประกอบ กฎหมาย และหน่วยงานกำกับ ดูแลร้านขายของที่ระลึก..... 102
ก.	องค์ประกอบร้านขายของที่ระลึก..... 102
ข.	กฎหมายเกี่ยวกับร้านขายของที่ระลึก..... 103
ค.	หน่วยงานกำกับดูแลร้านขายของที่ระลึก... 107
2.5.2.2	องค์ประกอบ กฎหมาย และหน่วยงานกับดูแล ความปลอดภัย..... 108
ก.	องค์ประกอบความปลอดภัย..... 108
ข.	กฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัย..... 110
ค.	หน่วยงานกำกับดูแลความปลอดภัย..... 111
2.5.2.3	องค์ประกอบ กฎหมาย และหน่วยงานกำกับ ดูแลความสะดวกในการเข้า-ออกเมือง..... 114
ก.	องค์ประกอบความสะดวกในการเข้า- ออกเมือง..... 114
ข.	กฎหมายเกี่ยวกับความสะดวกในการ เข้า-ออกเมือง..... 114
ค.	หน่วยงานกำกับดูแลความสะดวกในการ เข้า-ออกเมือง..... 115
2.5.2.4	องค์ประกอบ กฎหมาย และหน่วยงานกำกับดูแล สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว..... 115
ก.	องค์ประกอบสิ่งดึงดูดใจการท่องเที่ยว..... 115
ข.	กฎหมายเกี่ยวกับสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว 117
ค.	หน่วยงานกำกับดูแลสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว 119
✓ 2.5.3	กฎหมายส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจ ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของคนต่างด้าว..... 120

## สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
<ul style="list-style-type: none"> <li>- ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 281 .....</li> <li>- พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2521 และพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพ ที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ.2522 .....</li> <li>- พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2520 .....</li> <li>- สนธิสัญญาทางไมตรีและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสหรัฐอเมริกา .....</li> <li>- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคนต่างด้าวและแรงงานข้ามชาติ</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>121</li> <li>129</li> <li>138</li> <li>138</li> <li>139</li> </ul>
<p>3 ข้อพิจารณาความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (GATS) และความ ร่วมมือทางด้านบริการของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ตลอดจนผลกระทบต่อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวของไทย .....</p>	<p>147</p>
<p>3.1 ความเป็นมาของความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (GATS) .....</p>	<p>147</p>
<p>✓ 3.1.1 คำนิยามของการบริการและการค้าในสาขาบริการ .....</p>	<p>152</p>
<p>3.1.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ .....</p>	<p>156</p>
<p>✓ 3.1.3 หลักการสำคัญของความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (GATS) .....</p>	<p>159</p>
<p>3.1.4 รูปแบบของการค้าบริการ .....</p>	<p>164</p>
<p>✓ 3.1.5 ข้อตกลงเกี่ยวกับการเปิดเสรีสาขาการท่องเที่ยวภายใต้ ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ .....</p>	<p>173</p>
<p>3.1.6 ศักยภาพของความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (GATS) และองค์การการค้าโลก (WTO) .....</p>	<p>177</p>
<p>3.2 ความร่วมมือทางด้านบริการของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) .....</p>	<p>179</p>
<p>3.2.1 ความเป็นมาของกรอบความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ ของอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Services: AFAS) .....</p>	<p>180</p>

## สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	3.2.2 ข้อตกลงเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่บรรจุอยู่ในกรอบ ความตกลงว่าด้วยการค้าบริการของอาเซียน (AFAS).....	190
	3.2.3 ศักยภาพของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยในภาคการค้า บริการระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน.....	193
✓ 3.3	ผลกระทบความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการค้าบริการต่อ กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว.....	194
	3.3.1 หลักกฎหมายระหว่างประเทศเรื่องความสัมพันธ์ระหว่าง กฎหมายระหว่างประเทศกับกฎหมายภายในของรัฐ.....	195
✗ 3.3.2	ผลกระทบของความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ(GATS) ต่อกฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว.....	199
✓ 3.3.3	ผลกระทบของกรอบความตกลงว่าด้วยการค้าบริการ ของอาเซียน (AFAS) ต่อกฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับ อุตสาหกรรมท่องเที่ยว.....	208
4	ข้อพิจารณาเกี่ยวกับการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานกำกับ ดูแลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยภายใต้ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้า บริการ (GATS) และกรอบความตกลงว่าด้วยการค้าบริการของอาเซียน (AFAS).....	209
	4.1 ข้อพิจารณาเกี่ยวกับการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวไทยภายใต้ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (GATS)	209
	4.1.1 ข้อพิจารณาตามกฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวโดยตรง.....	210
	4.1.2 ข้อพิจารณาตามกฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวโดยทางอ้อม.....	217
	4.1.3 ข้อพิจารณาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว.....	221
✓ 4.1.4	ข้อพิจารณาบทบัญญัติของความตกลงทั่วไปว่าด้วย การค้าบริการ.....	225

## สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4.2	ข้อพิจารณาเกี่ยวกับการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวไทยภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยการค้าบริการของ อาเซียน (AFAS) ..... 240
✓ 5	บทสรุปและเสนอแนะ ..... 241
	รายการอ้างอิง ..... 250
	ภาคผนวก ..... 256
	ประวัติผู้เขียน ..... 289

## สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	รายได้จากนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ตั้งแต่ พ.ศ.2535-2539	18
2	เปรียบเทียบรายได้จากการท่องเที่ยวกับการส่งออกหลักอื่น ๆ พ.ศ.2538-2539	18
3	เปรียบเทียบจำนวนนักท่องเที่ยวในประเทศหลักของทวีปเอเชียระหว่าง พ.ศ.2538-2539	19
4	การเติบโตของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลก	23
5	เมืองท่องเที่ยว 10 อันดับแรกแห่งเอเชีย พ.ศ.2539	24
6	แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ของไทย	25
7	แสดงประเภทของกิจการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ให้การส่งเสริม การลงทุน	38
8	จำนวนโครงการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ได้รับอนุมัติส่งเสริมการ ลงทุนไปแล้ว	42
9	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน ของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจำแนกตาม ประเภทการใช้จ่าย	50
10	จำนวนของที่พักรวมและห้องพักในจุดหมายปลายทางหลัก พ.ศ.2538- 2539	53
11	แสดงจำนวนการใช้บริการเข้าพักในแต่ละประเภทของที่พักรวม ในประเทศไทย	54
12	หลักเกณฑ์มาตรฐานโรงแรมเพื่อการท่องเที่ยว สำหรับใช้ประกอบการ พิจารณาผ่อนผันอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ	57
13	จำนวนผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว จำแนกตามประเภท ใบอนุญาต	73
14	สรุปจำนวนผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ จำแนกตามประเภท ใบอนุญาตและสำนักงานทะเบียนฯ	74
15	จำนวนนักท่องเที่ยวแยกตามประเภทของการเดินทาง พ.ศ.2538-2539	88

## สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
16	สถิติการขนส่งทางอากาศที่ทำอากาศยานทั้ง 4 แห่ง	89
17	สถิติการบินในประเทศไทย (จำนวนเที่ยวบินต่อสัปดาห์)	97
18	บัญชีสรุปผลการปฏิบัติงานของ บก.ทท. มกราคม 2538-ธันวาคม 2538	112
19	เรื่องต่าง ๆ ที่ศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยว (ศชท.) ได้รับการร้องเรียน พ.ศ.2539	113
20	สถิติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว จำแนกตามข้อกำหนดของ คณะปฏิวัติ ฉบับที่ 281 ตั้งแต่ พ.ศ.2529 - 2538	127
21	จำนวนคนต่างด้าวที่ทำงานในประเทศไทยคงเหลือ พ.ศ.2539: แยกตามภาค	137
22	แสดงโครงสร้างของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทย	141
23	แสดงลักษณะของการเคลื่อนย้ายข้ามแดน	165
24	สรุปรายละเอียดการยื่นข้อเสนอด้านบริการของประเทศสมาชิกอาเซียน ใน พ.ศ.2540	186
25	หลักเกณฑ์ของความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการที่อาจส่งผลกระทบต่อ กฎหมายไทย	228
26	แสดงบทบัญญัติของกฎหมายไทยที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้า บริการสาขาการท่องเที่ยวของความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ	231